

Overstromingen treffen 20 miljoen Pakistanen die zo al in grote armoede en onzekerheid leven

Een traan of een lach

De schoolpoort zwaait open, een aarzeling, een wenk, we zijn vertrokken

- ▶ Wat kan een leerkracht doen om het nieuwe schooljaar optimaal van start te laten gaan?
- ▶ Het welbevinden van kinderen hangt sterk samen met een gevoel van verbondenheid
- ▶ Ouders steunen hun kinderen best door het vertrouwen te stimuleren dat het allemaal wel zal loslopen

Lieve WOUTERS

Luid rinkelend ontwaakt vandaag de wekker in menig kindertienerskamer uit een diepe zomerslaap. Niet meer gewend aan dat kabaal, stapt de ene wellicht al welgemutster uit bed dan de andere. De meeste kleuters die – eindelijk – naar het eerste leerjaar mogen, branden van leergierigheid. Vele kinderen verlangen ook naar de dolle pret onder vriendjes op de speelplaats.

Hier en daar sleept er een al wat ballast aan negatieve ervaringen met zich mee. Een ander onderdrukt prikkelbaar een gevoel van onzekerheid, afgeschrikt door de vele uitdagingen die op hem afkomen. Ook leermoeilijkheden, pestgedrag, een ruzie met een leerkracht die nog fris in het geheugen ligt, kunnen die eerste september doen opdoemen als een dreigend onweer. Leerlingen in het secundair onderwijs kijken misschien al ronduit negatief tegen het schooljaar aan, nog vóór het goed en wel is gestart.

„Toch leeft in elk kind de hoop dat het een goed jaar zal worden en daar moeten leerkrachten proberen op in te spelen”, weten Piet Casier en Lieve Willems van de Koepel van Vrije Centra voor Leerlingenbegeleiding (VCLB). „Zaak is eventuele vooroordelen over bepaalde leerlingen of klasgroepen terzijde te schuiven en telkens iedereen met een schone lei te laten beginnen.”

De koepel ondersteunt de CLB's van de katholieke scholen, die op de werkvloer te maken krijgen

Verbondenheid scheppen is opdracht nummer 1 voor leerkrachten en hun school. © Belga

met vragen in verband met leren en studeren of psychosociaal functioneren, met onderwijs-loopbaanbegeleiding en met preventieve gezondheidszorg.

De wijze waarop leraar, kind en ouder naar de school aankijken, bepaalt mee het succes

Of het team van schoolpsychologen en leerlingenbegeleiders wel voldoende gekend is binnen de schoolmuren? „Het is de taak van school en CLB om onze diensten bekend te maken bij alle leerlingen en hun ouders”, menen Casier en Willems. „We zijn echter best gekend door mensen die ons nodig hadden. De meeste kinderen zijn gelukkig voldoen-

de weerbaar om goed om te gaan met de strubbelingen die zich wel eens voordoen. Je moet het schoolgaan zeker niet problematiseren.”

Toch geeft Lieve Willems graag enkele tips. „Er zijn factoren die het welbevinden en de motivatie van kinderen op school positief kunnen beïnvloeden. Verbondenheid scheppen, is opdracht nummer 1 voor de leerkracht. Ieder kind heeft daar nood aan. Verbondenheid bevordert hulpvaardigheid en een positieve houding tegenover anderen. Het voorkomt pestgedrag, voorkomt dat kinderen problematisch gedrag vertonen en geeft tegelijk een hefboom in handen om psychosociale problemen aan te pakken wanneer ze opduiken.”

„Inspelen op de behoefte van leerlingen om hun vaardigheden en kennis aan te scherpen,

is een tweede opdracht. Dat kun je doen door duidelijk te zijn en structuur te bieden, maar ook door te geloven in wat het kind kan, voldoende hoge verwachtingen te koesteren en telkens de lat ietsje hoger te leggen. Naarmate kinderen ouder worden, ontdekken ze hun eigen talenten. De een is sterk in taal, de ander in wiskunde, nog een ander in kunst of sport. Ook die talenten moeten in ons onderwijs genoeg aan bod kunnen komen, jammer genoeg is dat totnogtoe een zwak punt.” Een derde opdracht is de zelfstandigheid ondersteunen, bijvoorbeeld door keuzes aan te bieden en leerlingen inspraak te geven.

Een leerkracht heeft niet alles in de hand, maar meer dan je zou denken. Ook aan de relaties tussen leerlingen onderling kan hij sleutelen. „Veel scholen

beperken de onthaalperiode aan het begin van het schooljaar tot een dag kennismaking. Andere trekken er een maand voor uit. Dat is niet te veel. Help de kinderen om elkaar te leren kennen en waarderen. Laat ze ook later na een weekend eens vertellen wat ze deden. Daaruit kan een leerkracht ook veel opsteken in verband met het gedrag van kinderen. Ook een positieve houding met aanmoedigingen en een flinke pluim tussendoor dragen bij tot een goede sfeer.”

Aan ouders geven Casier en Willems de raad zich vooral niet te veel zorgen te maken. „Praat genoeg met je kind, spontaan tussendoor. En ga er maar van uit dat ze het in principe goed stellen op school. De wijze waarop leerkracht, kind en ouder tegen de school aankijken, bepaalt mee het succes van dat jaar.”